

YURISTLAR UCHUN XORIJIY TILLARNI O'RGANISHNING MUHIM
AFZALLIKLARI

Ma'rupova Muslima Sharifjon qizi
Andijon viloyati Yuridik texnikumi
sud-huquq faoliyati 115-guruh o'quvchisi

Annotatsiya: *chet tillarni bilish yuristning kasbiy darajasini oshirishi va uning faoliyatidagi imkoniyatlarini kengaytirishi mumkin. Fransuz, nemis va italyan tillari xalqaro muhitda ishlaydigan yurist uchun juda muhim tildir. Ushbu tillarni o'rganish yuristga boshqa mamlakatlar madaniyati va huquqiy tizimlarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi va ularga global miqyosda muvaffaqiyatli ishlash imkonini beradi.*

Kalit so'zlar: *chet tillar, yurist, kasb, daraja, fransuz, nemis, ingliz, italyan, xalq, muhit, mamlakat, madaniyat, huquq, tizimlar, global, muvaffaqiyat.*

Hozirgi vaqtda globallashtirish jarayoni faoliyatning barcha sohalariga ta'sir ko'rsatib, zamonaviy mutaxassisni madaniyatlararo muloqotda ishtirok etishga undamoqda bu esa kasbiy faoliyatining tegishli sohasi kontekstida o'z kasbiy faoliyati natijalarini tahlil qilish imkonini beradi jahon hamjamiyatining davlatlari, ularning muammolari va yutuqlarini baholash madaniyatlararo va madaniyatlararo jihatlar yagona axborot maydoni sharoitida ushbu muammoning dolzarb jihatlaridan biri hisoblanadi chet tilini, asosan ingliz tilini yaxshi bilish madaniyatlararo muloqotning yagona vositasi.

Ingliz tili bizning zamonaviy dunyomizning ajralmas qismidir. Uning ta'siridan qochish mutlaqo mumkin emas va bu taxmindan yiroq, lekin allaqachon tasdiqlangan haqiqatdir. Har qanday kasb chet tilini bilish uchun bir qator asosiy talablarni qo'yadi - o'ylaysizmi? - Tabiiyki, ingliz. Huquqni istisno deb hisoblash nodonlikdir. Ko'pchilik yurist faoliyatining istalgan sohasida yaxshi ishga joylashish uchun qonunchilikni, xususan, qonunchilikni (ayniqsa, ayrim sohalarni) yaxshi bilish va ish tajribasiga ega bo'lish kifoya, deb o'ylaydi. Ha - bu narsalar asosdir, lekin chet tilini bilish - ingliz tilini o'qing - siz uchun yuqori maosh bilan yaxshi joyga baxtli chipta bo'ladi. Hatto ikkilanmang. Masalan, keyingi paytlarda sud qarorlarida Inson huquqlari bo'yicha Yevropa sudi qoidalarini qo'llash ayniqsa dolzarb bo'lib qoldi. Muayyan holatga (aniq bir holatga) havola, ko'lamidan qat'i nazar, hamma joyda qabul qilinadi. Ya'ni yurisdiktsiyaga oid cheklovlar - Inson huquqlari bo'yicha Evropa sudining qarori (fuqarolik, jinoiy, ma'muriy) qo'llanilishi kerak bo'lgan jarayon haqiqatda sodir bo'ladi va bu mantiqan to'g'ri keladi, shunga qaramay, bir xil ish ikkala holatda ham qo'llanilishi mumkin bitta sud jarayoni va boshqasida.

Yuridik xizmatlar bozorida so'nggi paytlarda raqobat kuchaymoqda va tobora ko'proq kompaniyalar ingliz tilini bilishni nomzodlar uchun asosiy talab sifatida ilgari surmoqda. Ammo umumiy ingliz tilini yaxshi bilish ushbu tildagi barcha huquqiy atamalar va nozikliklarni tushunishingizga kafolat bermaydi. Shunga ko'ra, yuristga kerak bo'lgan birinchi narsa - bu nafaqat rus tilida, balki ingliz tilida ham o'z kasbining barcha nozik tomonlarini tushunishdir. Kerakli bilimlarni olish uchun umumiy biznes terminologiyasidan tortib,

muayyan atamalar va ulardan foydalanish xususiyatlarigacha bo'lgan maxsus til o'rganish kursidan foydalanish yaxshiroqdir.

Chet tilida hujjatlar bilan ishlaydigan yurist o'z ishini yaxshi bilishi kerak. Aytishga hojat yo'q, xatoning narxi qanchalik katta bo'lishi mumkin? Kompaniya uchun bu obro'-e'tiborni yo'qotish, katta jarimalar, moliyaviy imtiyozlarni yo'qotish va boshqa ko'plab noxush oqibatlariga olib kelishi mumkin.

Ixtisoslashgan lug'atdan tashqari, biznes ingliz tili kurslari yuristlarga o'qish va suhbatlashish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Keyinchalik bu muzokaralarda, sudlarda (shu jumladan xalqaro) kompaniya manfaatlarini himoya qilishda, professional adabiyotlarni o'qishda va chet ellik hamkasblar bilan muloqotda yordam beradi. Va nihoyat, shuni aytmoqchimanki, xususiy kompaniyalarda ishlaydigan yuristlar ko'pincha davlat organlarida ishlaydigan hamkasblariga qaraganda ikki baravar ko'p maosh oladilar. Ko'pchilik uchun bu til o'rganish uchun ajoyib turtki bo'lishi mumkin.

Bu, ayniqsa, tijorat va xalqaro huquq bo'yicha ixtisoslashgan yuristlar, konsalting va korporativ huquqshunoslar uchun to'g'ri keladi. Axir, yuristlarning faoliyat sohasi juda keng, u jamiyat hayotining barcha jabhalarini qamrab oladi, shuning uchun o'z faoliyat doirasini kengaytirishga va chet ellik mijozlar bilan ishlashga intilayotgan va shuning uchun ko'proq haq oladiganlar uchun hali ham yaxshidir ingliz tilini o'rganish.

Xorijiy tilda hujjatlar bilan ishlaydigan yurist o'z ishini yaxshi bilishi kerak. Aytishga hojat yo'q, xatoning narxi qanchalik katta bo'lishi mumkin? Kompaniya uchun bu obro'-e'tiborni yo'qotish, katta jarimalar, moliyaviy imtiyozlarni yo'qotish va boshqa ko'plab noxush oqibatlariga olib kelishi mumkin.

Xalqaro huquq sohasidagi bilimlarni qo'llash sohasi hozir juda keng. Tashqi ishlar vazirligi va xalqaro tashkilotlarda an'anaviy ishga joylashishdan tashqari, tashqi iqtisodiy faoliyat bilan shug'ullanuvchi ko'plab tijorat tuzilmalarida xalqaro huquqshunoslar ham zarur. Buning sababi shundaki, xalqaro sud jarayonlari soni yildan-yilga ortib bormoqda va aksariyat ish beruvchilar tarjimonlar xizmatlari uchun muntazam haq to'lashdan manfaatdor emaslar. Buni aniq misollarda, masalan, Apple va Samsung o'rtasidagi shov-shuvli ishda yaxshi kuzatish mumkin. Ishga koreys tilini biladigan yuristlar jalb qilingan. Mutaxassislar barcha mavjud hujjatlarni diqqat bilan ko'rib chiqdilar. Kelajakda bunday yuristlarga talab faqat ortib borishini taxmin qilish mumkin.

Xalqaro yurist o'z kompaniyasining ishini shunday olib borishi kerakki, unga na Rossiya hududida, na chet el hududida hech qanday da'vo qolmaydi. Rossiyada va chet elda soliq masalalarini biladigan, soliq sxemalarini, xususan, offshor kompaniyalar yordamida qanday optimallashtirishni biladigan mutaxassis mehnat bozorida ayniqsa qadrlanadi. Xalqaro huquqshunos xalqaro savdo huquqini hisobga olgan holda oldi-sotdi (yetkazib berish), xizmat ko'rsatish shartnomalari, tarqatish, agentlik, vositachilik shartnomalari bo'yicha har qanday shartnomalarni tuza olishi kerak. Yurist, xalqaro huquq bo'yicha mutaxassis, shuningdek, davlat tuzilmalarida: elchixonalar, konsulliklar, chet eldagi turli tashkilotlarning vakolatxonalarida talab mavjud. Bunda u huquqiy va lingvistik bilimlardan tashqari diplomat malakasiga ega bo'lishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Xizhnyak S.P. Huquqiy madaniyatning tilda ifodalanishi: madaniyatlararo muloqot muammolari // Privoljskiy ilmiy byulleteni. 2014 yil. 5-son (33).
2. Essina I.Y., Abramova N.V. Yuridik ingliz tilini o'rganishning innovatsion strategiyasi // Yevropa jurnali tabiiy tarix. 2013. No 5. B. 38-39.
3. Qarang: Abramova N.V. Kasb-hunarga yo'naltirilgan ta'lim takomillashtirishning eng muhim omili sifatida Yuridik maktabda chet tillarini o'qitish samaradorligi // Saratov davlat yuridik akademiyasining axborotnomasi. 2014 yil. 5-son (100). 178-181-betlar.
4. <http://www.econferencezone.org/index.php/ecz/article/view/1665/1539>
5. <https://scholarexpress.net/index.php/wbss/article/view/2430/2095>
6. <http://www.econferencezone.org/index.php/ecz/article/view/1665/1539>